

EERSTE COMMUNIE 75 JAAR GELEDEN.

Doortje Gijsbers, nu wonende op de Oudestraat, die op Passiezondag van het jaar 1893 haar eerste communie deed, vertelde mij, dat de meisjes gekleed waren in een lange zwarte japon (een rok met een los jakje er over heen); verder droegen ze een witte pelerien van kantstof en een witte muts met poffer. De poffers waren mooier naargelang de financiële draagkracht. In plaats van een witte pelerien werd door degenen, voor wie die te duur was, een witte omslagdoek (een neuzik) gedragen, die op de rug met een punt omlaag hing. De jongens droegen een zwart pak met een lange broek en een klein zwart hoog hoedje. Er waren toen ook al communieprentjes.

Gedurende de jaren volgend op 1893 is de 1ste communicatie verandert, want in 1901 droeg Alma Gijsbers, zuster van Doortje bovengenoemd, een zwarte japon met een witte voile. Dit duurde tot en met 1904, toen Door Ignatius haar eerste communie deed. Vanaf 1905 droegen de meisjes een zwarte japon met een hoedje.

Op de dag van de eerste communie gingen de meeste communicanten, meestal in gezelschap van hun moeder, met "moppen" rond. Dit waren een soort theemoppen, gemaakt van bruine suiker, bloem en stroop en ze waren verkrijgbaar bij enkele bakkers in Gemert. Communicant en moeder bezochten dan goede vrienden en bekenden en de winkeliers, waarbij moeder klant was. De bedoeling was, dat de bezochte personen geld gaven voor de spaarpot van de communicant. Als tegenprestatie gaf de communicant dan een paar moppen.

Kinderen, die onderweg zulk een communicant met moppen tegenkwamen, vroegen vanzelfsprekend: "Kriek je een mop"? Het antwoord luidde heel vaak:

"Oppe we kop
Annewen teejn
dor leetter eejn".

Verder was het gebruik, dat de communicant met vader of moeder op het ontbijt werd verzocht bij de kruidenier, waar ze klant waren. Vele communicanten hadden het op

de dag van hun eerste communie met naar de kerk gaan, met moppen rondgaan - alles ging te voet - enz.zo druk, dat ze een groot gedeelte van de dag niet thuis waren Wel was er thuis feest, waarbij de naaste en ook verre familieleden werden uitgenodigd.

De "tweede en derde" communie werd gedaan resp. één of twee jaren na de eerste en had plaats op dinsdag na passiezondag. Er waren veel weken aan voorafgegaan, gedurende welke deze communicanten naar "de leering" moesten komen in "het leeringhuiske" (tegenwoordig de banketzaak van Snoeks).

Na de eerste communie veranderde ook de kleding van de meisjes. De middenstanders droegen een hoedje, de anderen een speciaal model zwarte muts met zwarte of gekleurde bloemen en twee brede zwarte linten, afhangend op de rug.

M.H.J.Pennings.

HANDELSE MOPPEN.

Het voorgaande artikel over 1ste communie en moppen deed me denken aan de handelse moppen, waarover M. v.d. Wijst schreef in nr. 27 van Gemerts Heem. Ik heb daarover verschillende oudere mensen ondervraagd, die mij er niets van konden vertellen, totdat ik erover te spreken kwam met de oud-pastoor van Handel, J. Brekelmans. Deze kende ze en vertelde, dat ze gebakken werden door bakker v.d. Heuvel op Handel. De bakker zelf is al enige jaren dood, maar zijn zuster, die 84 jaar oud is leeft nog en woont nog op Handel.

Zij vertelde mij, dat de Handelse moppen speciaal gebakken werden voor de dagen, dat de processies uit Valkenswaard (29 juni) en Geldrop (30 juni) naar Handel kwamen. Gedurende de rest van het jaar werden er zo goed als geen verkocht. De moppen werden gemaakt volgens een oud recept, dat de vader van bakker v.d. Heuvel al gebruikte in de tweede helft van de vorige eeuw, toen hij nog in Aarle-Rixtel woonde. Hij maakte een deeg van $6\frac{1}{2}$ pond meel, 3 pond honing, $3\frac{1}{2}$ pond zeer donkerbruine suiker, 1 pond witte stroop en een half ons kruiden. De